

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у јуну 2016. године, у односу на мај 2016. године, у просјеку су ниже за 0,5%, у односу на јун 2015. године, у просјеку су ниже су за 2,1% и у односу на децембар 2015. године ниже су за 1,0%.

Посматрано по намјени потрошње, у јуну 2016. године у односу на мај 2016. године, цијене капиталних производа, у просјеку су ниже за 1,2%, цијене интермедијарних производа ниже су за 0,6%, цијене нетрајних производа за широку су ниже за 0,4%, цијене енергије ниже су за 0,3%, док су цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку су остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у јуну 2016. године у односу на мај 2016. године, цијене подручја (B) Вађење руда и камена, у просјеку су више за 1,4%, цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија у просјеку су ниже су за 0,7%, док су цијене подручја (D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација просјеку у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у јуну 2016. године у односу на мај 2016. године остварен је раст цијена у: вађењу осталих руда и камена 2,9%; вађењу руда метала 1,5%; производњи пића 1,3%; производњи папира и производа од папира 1,2%; производњи коже и производа од коже 1,1%; осталој прерађивачкој индустрији 1,0%; производњи хемикалија и хемијских производа 0,7%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производњи предмета од сламе и плетарских материјала и производњи осталих производа од неметалних минерала 0,4%, производњи електричне опреме 0,1%.

Пад цијена у јуну 2016. године у односу на мај 2016. године остварен је у областима: производња готових металних производа, осим машина и опреме 2,7%; производња кокса и рафинисаних нафтних производа 2,4%; производња моторних возила, приколица и полуприколица 2,2%; производња базних метала 1,8%; производња прехранбених производа 0,6%.

У преосталих једанаест области индустријске производње цијене су у јуну 2016. године у односу на мај 2016. године, у просјеку су остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in June 2016, compared to May 2016, were on the average 0.5% lower, compared to June 2015 they were on the average 2.1% lower, and compared to December 2015 they were 1.0% lower.

By purpose of consumption in June 2016, compared to May 2016, prices of capital goods were on the average 1.2% lower, prices of intermediate goods were 0.6% lower, prices of consumer non-durables were 0.4% lower, prices of energy were 0.3% lower, while prices of consumer durables were on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in June 2016, compared to May 2016, prices of the section (B) Mining and quarrying were on the average 1.4% higher, prices of section (C) Manufacturing were 0.7% lower, while prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were on the average at the same level.

By division of industrial production in June 2016, compared to May 2016, prices increased in the following divisions: Other mining and quarrying 2.9%; Mining of metal ores 1.5%; Manufacture of beverages 1.3%; Manufacture of paper and paper products 1.2%; Manufacture of leather and related products 1.1%; Other manufacturing 1.0%; Manufacture of chemicals and chemical products 0.7%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials and Manufacture of other non-metallic mineral products 0.4%, Manufacture of electrical equipment 0.1%.

A decrease in prices in June 2016, compared to May 2016, was recorded in the following divisions: Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 2.7%; Manufacture of coke and refined petroleum products 2.4%; Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers 2.2%; Manufacture of basic metals 1.8%; Manufacture of food products 0.6%.

In the remaining eleven divisions of industrial production, prices in June 2016, compared to May 2016, were on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, ЈУН 2016.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, JUNE 2016

Назив (по PRODCOM-у)	VI 2016 V 2016	VI 2016 VI 2015	VI 2016 XII 2015	I-VI 2016 I-VI 2015	VI 2016 Ø 2015	Ø 2015 Ø 2014	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	99,5	97,9	99,0	98,4	98,2	99,9	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	99,7	98,7	98,4	99,1	98,6	100,1	Enerav
Интермедијарни производи	99,4	98,2	99,6	98,9	98,7	99,6	Intermediate goods
Капитални производи	98,8	93,5	95,5	92,3	93,2	101,8	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	98,5	99,4	98,5	98,8	98,8	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,6	98,6	98,5	99,4	98,5	100,7	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By section and division
B Вађење руда и камена	101,4	89,9	100,0	90,8	94,8	104,0	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,0	99,8	99,6	100,1	99,9	103,3	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	101,5	88,9	99,8	89,9	94,2	104,2	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	102,9	105,9	105,9	101,4	105,8	98,0	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	99,3	98,1	98,8	98,6	98,2	99,6	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	99,4	99,1	98,5	100,3	99,0	100,6	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	101,3	97,2	97,5	97,0	97,2	103,6	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	94,5	100,0	94,5	95,4	99,1	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	102,6	102,6	101,3	102,6	100,4	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,0	100,3	100,0	100,3	100,2	98,6	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	101,1	100,6	101,6	97,2	99,8	101,0	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуге, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,4	100,2	100,5	99,7	100,1	100,0	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	101,2	98,2	97,3	99,4	98,2	100,3	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампанје и умножавање снимљених записа	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	97,6	89,0	86,0	92,3	88,0	100,1	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	100,7	101,7	101,1	100,2	101,0	99,9	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	99,9	99,9	99,8	99,9	100,0	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,4	100,5	100,6	100,1	100,6	100,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	98,2	98,1	98,0	101,0	98,2	99,6	24 Manufacture of basic metals

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, ЈУН 2016. (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, JUNE 2016 (continued)

Назив (по PRODCOM-у)		$\frac{VI\ 2016}{V\ 2016}$	$\frac{VI\ 2016}{VI\ 2015}$	$\frac{VI\ 2016}{XII\ 2015}$	$\frac{I-VI\ 2016}{I-VI\ 2015}$	$\frac{VI\ 2016}{\emptyset\ 2015}$	$\frac{\emptyset\ 2015}{\emptyset\ 2014}$	Name (by PRODCOM)	
25	Производња готових металних производ, осим машина и опреме	97,3	94,5	99,7	91,4	95,1	97,0	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	96,5	96,5	97,6	96,5	99,8	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	100,1	99,3	98,3	100,5	97,8	104,8	27	Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и опреме, Д.Н.	100,0	100,2	100,0	100,2	100,1	100,3	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	97,8	94,3	98,0	96,2	95,7	100,0	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
31	Производња намјештаја	100,0	98,5	99,4	98,5	98,8	98,8	31	Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	101,0	84,2	86,6	89,8	84,3	99,0	32	Other manufacturing
33	Поправка и инсталација машина и опреме	100,0	99,8	100,0	99,8	99,9	101,1	33	Repair and installation of machinery and equipment
D	Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35	Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	35	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2016. години чине 156 производа. Сваког мјесеца прикупља се 690 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 202 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2013, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројекцијама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2010. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2011.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2016 consists of 156 products. Each month 690 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 202 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section in non-domestic market.

For calculating Producer Price Index of industrial products on non-domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH 2010/PRODCOM 2013, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2010.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2011.